

חסל סידור פסח

(אותיות דליבא, מאמר קנא - מאדמו"ר הרב"ש)

פסח שהיו אבותינו אוכלים בזמן שבית המקדש היה קיים, על שום מה? על שום שפסח הקב"ה על בתי אבותינו במצרים, שנאמר: ואמרתם זבח פסח הוא לה' אשר פסח על בתי בני ישראל במצרים בנגפו את מצרים ואת בתינו הציל. ויקוד העם וישתחוו.

(הגדה של פסח)

פסח הוא מלשון דילוג, שהקב"ה דילג על בתי בני ישראל בנגפו את מצרים. וכמו כן היה דילוג הקץ, שהיתה הגאולה טרם הזמן. מובא בספרים הקדושים, שענין דילוג פירושו שלא על סדר המדרגה. והענין הוא, אשר סדר המדרגה הוא שאדם מזכך את עצמו ומבער את בחינת הרע אשר בו עד שנעשה מוכשר לגאולה ברוחניות, משא"כ גאולת מצרים היתה שלא על דרך המדרגה.

ויש להבין את ענין הדילוג, וכי אפשר שמוותרים לאדם על שיעור עבודה שצריך לתת? אלא, יש דילוג מצד העליון ויש מצד התחתון. **דילוג מצד העליון** פירושו שאינו ממתין עד שהתחתון השלים עבודתו. היות ואדם נברא מהכלים של בחינה ד', שהם "מקבל על מנת לקבל", וצריך לתקנם שיהיו על מנת להשפיע. ובגאולת מצרים, העליון לא המתין עד שיתקן התחתון את כליו אלא "דילג את הקץ", וכמ"ש "בנוגפו את מצרים ואת בתינו הציל", שנגף את בחינת מצרים והציל את ישראל אשר באדם. וזה דילוג מצד העליון, שהיא גאולה שלא על דרך המדרגה. ועל כך נקרא פסח, מלשון דילוג.

ודילוג מצד האדם פירושו שאין הוא ממתין עד שהגוף שלו יסכים, אלא שמדלג והולך למעלה מהדעת, בבחינת "נעשה ונשמע", כמ"ש חז"ל שהקדימו נעשה לנשמע, ועל ידי שהאדם עושה דילוג - הוא זוכה וגם העליון נוהג עמו כן.

כדי שיוכל אדם ללכת בבחינת דילוג, פירוש, כדי שיוכל ללכת למעלה מהדעת - צריך הוא לסגל לעצמו מידת הענווה, כי המתגאה אינו מוכן לבטל דעתו. וזה שנאמר (שמות יב, כז): "זבח פסח הוא לה' אשר פסח וגו' ויקוד העם וישתחוו", שהשתחוואה היא ענין הכנעה, כמ"ש אאמו"ר זצ"ל שהמשתחוואה כופף ראשו, היינו שמבטל דעתו.

"סדר פסח", שמו מעיד עליו שמרמז על עבודה שהיא כסדר המדרגה. נשאלת השאלה, והרי זה סותר את ענין הדילוג? אלא, סדר ליל הפסח פותח בארבעת הקושיות. וקושיות עניינם הוא **"סדר"**. היות והסדר הוא שאדם המתחיל בעבודת ה' הגוף דורש הבנה ושואל קושיות, מדוע ולמה ראוי לעסוק בעבודה לשם שמים? אם כן העבודה מתחילה בקושיות.

ומהו התירוץ שיש לאדם להשיב? - בחוזק יד! שהוא נוהג בהתגברות למעלה מהדעת, הנקרא "דילג את הקץ", שלא לפי הסדר. ולכן בסיום ההגדה אומרים: **חסל סידור פסח**.

[אסרו חג דפסח תשמ"ד]